

Kriminaalmenetlus olgu tõhus, ohvrisõbralik ja liigse bürokraatiata

Justiitsminister Raivo Aeg rääkis riigikogus kriminaalpoliitika põhialuseid 2030 tutvustades, et järgnevatel aastatel tuleb kriminaalpoliitikas tegeleda kuriteoohvrite inimsõbraliku kohtlemise, laste ja noorte õigusrikkumiste ning korduvkuritegevuse vähendamisega.

„Ei möödu päevagi, kui ühiskond ei kõnele kriminaalpoliitika teemadel. Seetõttu on vaja, et riik tegutseks süütegusid ennetades kooskõllaliselt ja nutikalt ning keskenduks kõige olulisemale,“ ütles justiitsminister Raivo Aeg.

Minister tõi välja et nii erikoolide reform, millega muudeti senised karistusasutused lastele suunda näitavateks haridusasutusteks, kui ka süsteemne tegevus koolikiusamise vastu said alguse kriminaal-poliitika arengusuundadest. Riigikogu sõnastas selle probleemistiku prioriteedina 2011. aastal.

Sama võib öelda perevägivalla probleemiga tegelemise ja alaealiste asjades menetlusaegade lühendamise kohta. „Me teame, kui tähtis on reageerida alaealiste tegudele õigesti ja kiiresti – ka see mõtteviis võrsus kriminaalpoliitika põhialustest. Alaealiste õigusrikkumiste arv on kaheksa aasta taguse ajaga võrreldes vähenenud kolm korda ehk umbes tuhandeni. Ligi kaks kolmandikku alaealiste kuritegudest jõuab lahenduseni vähem kui kolme kuuga,“ sõnas Aeg.

„Mis eriti tähtis, me suhtume nüüd lastesse ja noortesse teisiti: me ei kipu neid esmajoones ähvardama ja karistama, vaid teeme kindlaks, mis on see, mis töötab nende puhul kõige paremini. Tavaliselt tähendab see põhjalikku tööd noore ja tema perega,“ rõhutas ta.

Siiski on ministri sõnul veel mitmes vallas arenguruumi ja aastaks 2030 on seatud prioriteedid kolmel suunal. Esiteks peab Eesti kriminaaljustiitsüsteem olema tõhus, sõltumatu, inimkeskne ja ohvrisõbralik. „See tähendab, et pöörame oma näo rohkem inimese poole ja õigusrikkujaid peab eelkõige heastama oma teo ohvrile, sealhulgas vabandust paluma. Õigusrikkujatelt ära võetud raha peab jõudma ohvrile. Menetlus olgu kiire – see tohi ületada mõistlikku aega – ja ka digitaalne, ülemäärase bürokraatiata, ning arvestada tuleb iga konkreetse õigusrikkuja tausta ja vajadusi,“ selgitas Aeg.

Teiseks eesmärgiks on, et lapsed ja noored satuvad kriminaaljustiits-süsteemi vaatevälja vaid erandjuhul ning noori õigusrikkujaid koheldes peetakse silmas nende vajadusi. See tähendab ühist jõupingutust koos pere, omavalitsuse, haridus-, kultuuri-, spordi- ja sotsiaalsüsteemiga.

Kolmandaks peab veelgi langema kuritegevuse tase ja karistus-poliitika olema nii tõhus, et retsidiivsust oleks vähem. „See tähendab, et sõltlased ja vaimse tervise häirega õigusrikkujad saavad ravi ja tuge, kuna need inimesed moodustavad korduvkurja-tegijate enamiku,“ rääkis ta.

Esimesed kriminaalpoliitika arengusuunad võttis riigikogu vastu 2003. aastal, teised 2011. aastal. Arengusuunad aastani 2030 esitati valitsusele ka eelmise riigikogu koosseisu ajal, kuid langesid menetlusest valimiste tõttu välja. Uuesti esitati need valitsusele juulis ja täna oli riigikogus esimene lugemine. Tegemist on strateegilise arengudokumendiga, kinnitamaks prioriteetsed suunad, kuhu riik tahab kriminaalpoliitikas kümne aasta jooksul jõuda ja millest teised poliitikadokumendid lähtuma peavad. Arengusuunad kinnitab riigikogu.

Vaata täpselt [siit](#) [1].

Allikas URL:

<https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kriminaalpoliitika/kriminaalmenetlus-olgu-tohus-ohvrisobralik-ja-liigse-burokraatiata>

Lingid:

[1] <http://stenogrammid.riigikogu.ee/et/201911131400#PKP-25262>